

A Kúria a dr. Váczi Miklós ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Ludas László ügyvéd által képviselt alperes ellen - amely perbe az alperes pernyertessége érdekében beavatkozó beavatkozott - kártérítés megfizetése iránt a Kaposvári Munkaügyi Bíróságnál 2.M.303/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Kaposvári Törvényszék 3.Mf.20.674/2013/16. számú részítéletével jogerősen elbírált perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Kaposvári Törvényszék 3.Mf.20.674/2013/16. számú részítéletének felülvizsgálati kérelemmel nem támadott részét nem érinti, egyebekben hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek -tizenöt nap alatt - 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperes 2004. május 1-jétől állt az alperes alkalmazásában anyagmozgató munkakörben. 2007. október 20-án az alperes munkavállalója, B.B. targoncás az alperes által használt raktáráépületnél anyagmozgatást végzett. Ennek során az egyik raklapról egy adattábla leesett, amelyet a felperes és a munkatársa észleltek. A felperes odament, hogy a leesett tárgyat felvegye, e közben azonban a targonca tolatni kezdett, és a lehajló vagy guggoló helyzetben lévő felperest elütötte. A baleset következtében a felperes nyolc napon túl gyógyuló sérülést szenvedett, jobb szárcapocs-csont, valamint belboka törései, és a lábszár egyéb részeinek nyílt sebei keletkeztek. A baleset üzemiségét a Somogy Megyei Egészségbiztosítási Pénztár határozatával elismerte.

A felperes a keresetében különböző összegű vagyoni, továbbá 4.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A Kaposvári Munkaügyi Bíróság 2.M.303/2011/23. számú kiegészített ítéletével a felperes vagyoni igényeinek részben helyt adott, a nem vagyoni kártérítés összegét pedig 1.000.000 forintban határozta meg.

A munkaügyi bíróság ítéletében a balesettel összefüggésben a munkáltató 100 %-os kárfelelősségét állapította meg, és az Mt. 177. § (2) bekezdésére figyelemmel a vagyoni kárigények mellett nem vagyoni kár megfizetésére is kötelezte az alperest. Indokolása szerint az alapügyben készült együttes igazságügyi, pszichológiai, pszichiáter és orvosszakértői vélemény alapján megállapítható volt, hogy a felperesnek a baleset során elszenvedett sérülései maradandó egészségkárosodás társulása mellett gyógyultak, az igazságügyi orvosszakértői vélemény ennek mértékét a 2009. január hónapban történt ORSZSZI bizottsági vizsgálat véleményben rögzítettekkel

egyezően - a poszttraumás stresszszavarral együtt - 28 %-os össz-szervezeti egészségkárosodási értékben állapította meg.

A felperes kialakult egészségkárosodása tekintetében a szakvélemény szerint nincs olyan mozgásforma a mindennapi életvitelbeli tevékenységekben, háztartási civil életbeli, hobbi vagy sporttevékenységben, illetve kertészkedésben, tömegközlekedésben, amelynek kivitelésére a felperes ne lenne képes, amely teljesen ellehetetlenült volna. Az egészségkárosodás mértéke arányában többleterő kifejtésre szorul azonban a háztartás, a civil élet, a hobbi és sporttevékenységek, a kertészkedés körében, a közepesnél nehezebb, elsősorban egyenetlen terepen végzett, vagy többszöri függőleges testhely-változtatást igénylő, illetve az úgynevezett nehéz fizikai munkafázisokban.

A bíróság mindezek alapján a felperes nem vagyoni kártérítés jogcímen előterjesztett kereseti kérelme alapján 1.000.000 forint megfizetésére kötelezte az alperest, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az alperes és a felperes fellebbezése folytán eljáró Kaposvári Törvényszék 3.Mf.20.674/2013/16. számú részítéletében a felperes vagyoni igényeit részben megváltoztatta, a keresetet részben elutasította, valamint a felperes nyilatkozatára tekintettel egyes rendelkezések vonatkozásában az alperesi marasztalást mellőzte. A nem vagyoni kártérítés tekintetében az elsőfokú bíróság döntését helyben hagyta, a háztartási és mezőgazdasági kiegészítő munkával, valamint többleterő kifejtési járadékkal kapcsolatos ítéleti rendelkezéseket hatályon kívül helyezte.

A felülvizsgálati kérelemmel is érintett nem vagyoni kárigeny körében megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást és az ügyben releváns valamennyi körülményt feltárta, és helyesen állapította meg az összecszerűséget.

Figyelembe vette, hogy az együttes igazságügyi, pszichológiai, pszichiáter és orvosszakértői vélemény alapján a felperes baleseti sérülései maradandó egészségkárosodás társulása mellett gyógyultak, és az össz-szervezeti egészségkárosodásának mértéke a balesetet követően kialakult poszttraumás stresszszavarral együtt 28 %-os mértékű. Mindennapi életvitele teljesen nem lehetetlenült el, egészségkárosodásának mértéke arányában többleterő kifejtésre szorul a háztartási, a hobbi és sporttevékenység, kertészkedés során, a közepesnél nehezebb, elsősorban egyenetlen telepen végzett, vagy többszöri függőleges testhelyzet változást igénylő, illetve az úgynevezett nehéz fizikai munkafázisokban. A felperes nem vagyoni kárigenyét a balesettel összefüggésben bekövetkezett, a testi és lelki épséghez, egészséghez fűződő alkotmányos jogának alperes általi megsértése megalapozza.

Az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összege alkalmas a felperes ebből eredő nem vagyoni hátrányának hozzávetőleges kiegyensúlyozására. A felperes nem bizonyított olyan további súlyos körülményt, ami a nem vagyoni kártérítés összegének felemelését indokolná.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a nem vagyoni kártérítés körében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az alperes további 3.000.000 forintban való marasztalását kérte.

A felülvizsgálati érvelés szerint a jogerős ítélet sérti a Ptk. 355. §-ának (4) bekezdésében a kártérítés mértékére vonatkozó szabályokat, amelyek szerint „kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges”.

A másodfokon eljáró bíróság a felperes fellebbezését azon indokolással találta alaptalannak, hogy nem bizonyított olyan további súlyos körülményt, amely az elsőfokú bíróság által a nem vagyoni kárra megítélt összeg felemelését indokolta volna. Tekintettel arra, hogy - a mindkét fokon eljáró bíróság álláspontja szerint is - a bizonyítás teljes körű és kellően alapos volt, ilyen új körülmény fel sem merülhetett. A felperes nem az elsőfokú ítéletben írtakon túli okok miatt kérte a kártérítési összeg felemelését, hanem annak a feltárt következményekkel, a felperes életminőség romlásával arányban nem álló jellege miatt.

A bíróság helytelen következtetésre jutott, mivel nem megfelelően értékelte, hogy a balesetet követően a felperes gyógyulása szokatlanul hosszú ideig elhúzódott, a majd egy évig tartó gondozás, illetve az arra való rászorultságból eredő tehetetlenség érzése rendkívüli módon megviselte. A felgyógyulást követően kialakult végállapot mellett is folyamatosan jelentkeznek fájdalmak, a bokaizület mozgáskorlátozottsága, a bokavilla kiszélesedése, a lábszárizomzat sorvadása, fáradékonyság, és a műtéti heg esztétikai hátrányai is megjelentek. A felperes állapota 35 %-os munkaképesség-csökkenéssel (balesetkori szabályok szerint) jellemezhető, amely egyben azt is jelenti, hogy többleterő kifejtésére kényszerül az élet minden területén felmerülő közepes vagy annál nehezebb tevékenységek ellátása során. Életvitelbeli hátránya jelentkezik azáltal, hogy a korábbi hobbijainak (asztalitenisz, kerékpár) a baleset miatt nem tud hódolni. A fizikai tüneteken túl a felperes számára lelki megterhelést is okozott a baleset és ennek következményei, így az öltözködési szokásainak megváltozása, a poszttraumás stresszszavar, kevert szorongásos és depressziós tünetek jelentkeztek.

Tekintettel arra, hogy a kárösszeg meghatározás bírói mérlegelés körébe esik, és a magyar jogrendszer nem precedens rendszerű, mégis megállapítható, hogy a felperes ügyében megítélt 1.000.000 forint összeg rendkívül alacsony az egész életvitelt átfogó testi- és lelki hátrányokra figyelemmel.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében hivatkozott arra, hogy hasonló tényállás mellett más ügyben, évekkel korábban az elsőfokú bíróság jogerősen 3.000.000 forintot és kamatait határozta meg a nem vagyoni károk kiküszöbölésével arányban álló összegként. A bírói gyakorlat alatt maradó nem vagyoni kár mértékét nem

indokolhatja a másodfokú bíróság azon megállapítása, hogy a felperes „mindennapi élete teljesen nem lehetetlenült el”.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős részítélet hatályában való fenntartására irányult.

Hivatkozása szerint a felperes nem jelölt meg konkrét jogsértést a kérelemben, mindössze azt kifogásolta, hogy megítélése szerint a bíróság nem a tőle elvárt mértékben határozta meg a kártérítés összegét.

Az első-, mind a másodfokú bíróság az eset összes körülményeit mérlegelve, a felhozott bizonyítékokat értékelve határozta meg a felperesnek megítélt nem vagyoni kártérítés összegét.

A beavatkozó bejelentette, hogy az eljárás további részében teljesítésére figyelemmel nem kíván részt venni.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 272. §-ának (2) bekezdése szerint a felülvizsgálati kérelemben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a felülvizsgálati kérelem irányul, azt, hogy a fél milyen tartalmú határozat meghozatalát kívánja, továbbá elő kell adni – a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése mellett –, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ugyanezen § (3) bekezdése értelmében pedig ha a felülvizsgálati kérelemben tartalmilag helyesen történik hivatkozás a jogszabálysértés tényére, de a megsértett jogszabályhely megjelölése téves, ezen okból a felülvizsgálati kérelem nem utasítható el.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a perbeli időben hatályos, és a jelen jogvita során alkalmazandó 1992. évi XXII. tv. (rég Mt.) 177. §-ának (2) bekezdése helyett tévesen a Ptk. 355. §-ának (4) bekezdését jelölte meg, mint megsértett jogszabályt. A fenti rendelkezések alapján azonban a felülvizsgálati kérelem tartalma szerint volt értékelendő, így az abban foglaltakkal a Kúria érdemben foglalkozott.

A Kúria a jogerős részítéletet csak a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálhatta felül, vagyis az kizárólag a nem vagyoni kártérítés összeagszerűségét érinthette a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján.

Az Mt. 177. §-ának (2) bekezdése szerint meg kell téríteni a munkavállalónak azt a kárát is, amely nem vagyoni kár. Nem vagyoni károsodást jelentenek a személyiségi értékek – köztük az egészség – és a testi épség – megvalósulásának közvetlen akadályozása (mint például a mozgáskorlátozottság, az életműködés megnehezülése).

A nem vagyoni kártérítésnél a károsultat ért hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges kárpótlásként olyan kárösszeget kell megítélni, amely arányban áll az elszenvedett sérelemmel. Annak megítélésénél, hogy milyen összegű lehet ez a kárösszeg, nem mellőzhető a károsult személyi körülményeinek részletes megismerése, és azoknak a konkrét sajátosságoknak az értékelése,

amelyek megalapozzák az arányos, és mértéktartó nem vagyoni kártérítés megállapítását. Magasabb összegű nem vagyoni kártérítést bizonyított súlyos körülmények alapoznak meg (BH.2000.569.).

A nem vagyoni kártérítés feltételeinek fennállása, a személyiségi jogsértés súlyossága és komolysága kérdésében az egyedi tényállások elbírálása során a bíróságnak kell állást foglalni, objektív mérce hiányában a bíróság mérlegelésén alapul a kár nagyságának megállapítása (BH.1998.99.).

Az eljáró bíróságok a bírói gyakorlatnak megfelelően vették figyelembe a nem vagyoni kár összegének megállapításakor a felperest ért baleset miatt a megváltozott életkörülményeket, és törvénysértés nélkül határozták meg a felperes egészségét ért sérelmet viszonylagosan kompenzáló pénzbeli kárpótlás összegét.

A Pp. 275. §-ának (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye. Ebből következően a felperes által a felülvizsgálati kérelemhez csatolt, első fokon jogerőre emelkedett ítélet nem volt értékelhető, de egyébként sem lett volna alkalmas ezen határozat a következőket ítélezési gyakorlat alátámasztására.

A felülvizsgálati eljárásban nincs helye a bizonyítékok újraértékelésének, azaz felülmérlegelésének sem, az ügy érdemét érintő jogszabálysértést a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése valósíthat meg [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH.2001.197., BH.2002.29.]. A felülvizsgálati kérelemben hivatkozottak jogszabálysértés megállapítására nem adtak módot.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős részítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

Kötelezte a pervesztes felperest a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az államot terheli.

Budapest, 2014. december 3.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiadmány hitelével: Nné tisztviselő